

26.2.2015

**Asia**

Epäillyt kilpailunrajoitukset Euran taksimarkkinoilla

**Osapuolet**

Satakunnan Aluetaksi Oy, Pori ja

Euranseudun taksipalvelut Oy, Eura

Toimenpidepyynnön tekijä:

Taksi Jukka Mäkinen, Eura

**Ratkaisu**

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

**Asian vireilletulo**

Toimenpidepyynnön tekijä on 16.7.2013 päivätyssä toimenpidepyynnössään tuonut Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (jäljempänä KKV tai virasto) esille, että Satakunnan Aluetaksi Oy:llä ja Euranseudun taksipalvelut Oy:llä olisi sopimus, joka estäisi uusien yrittäjien tulon Euran alueen jaetuille taksiliikennemarkkinoille. Toimenpidepyynnön tekijä katsoo, että kyseessä on kilpailulain 5 §:n kieltämä menettely. Lisäksi toimenpidepyynnön tekijä katsoo, että Satakunnan Aluetaksi Oy ja Euranseudun taksipalvelut Oy käyttävät kukin väärin määräävää markkina-asemaansa, joka heillä olisi olemassa omilla toiminta-alueillaan.

Virasto laati 21.1.2015 asiassa päätösluonnoksen, jonka mukaan virasto jättää asian tutkimatta päätösluonnoksessa esitetyin perustein. Virasto pyysi toimenpidepyynnön tekijältä lausuntoa päätösluonnoksesta. Virasto on ottanut toimenpidepyynnön tekijän 26.1.2015 päivätyn lausunnon huomioon asian ratkaisussa.

**Asiaselostus ja ratkaisun perustelut**

Toimenpidepyynnön tekijä on aloittanut taksiliiketoiminnan Euran alueella joulukuussa 2012. Toimenpidepyynnön tekijä tuo toimenpidepyynnössään sekä sen jälkeen virastolle toimittamissaan kirjelmissä esille useita tilanteita, joissa Euranseudun taksipalvelut Oy (taksiasemaosakeyhtiö) ja Satakunnan Aluetaksi Oy (kydyinvälitysyhtiö) ovat menettelyillään syrjineet, häirinneet ja pyrkineet estämään toimenpidepyynnön tekijän toimintaa markkinoilla erityisesti Kelan korvaamien kyytien osalta. Toimenpidepyynnön tekijä tuo muun muassa esille, että Euranseudun taksipalvelut Oy on ilman toimenpidepyynnön tekijän suostumusta laittanut hänet aseman ajovuoro-

26.2.2015

listalle ja vahvistuttanut tämän Varsinais-Suomen ELY-keskuksella. Toimenpidepyynnön tekijä tuo myös esille, että joitain menettelyitä poliisi on tutkinut petoksina.

Viraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös

Kilpailulain 32 §:ssä on säännös asioiden tutkimatta jättämisestä virastossa. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Säännöstä koskevien perustelujen (HE 88/2010) mukaan viraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakaviimpiin kilpailunrajoituksiin.

Lain perustelujen mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos sen tutkiminen ei ole tarpeen kilpailulain 1 §:ssä nimetyn tavoitteen eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamiseksi vahingollisilta kilpailunrajoituksilta. Asia voidaan jättää tutkimatta esimerkiksi silloin, jos menettelyn ei katsota olevan niin laajaa tai tuomittavaa, että sillä olisi kilpailulle haitallisia vaikutuksia. On myös mahdollista, että toimenpidepyynnössä kuvattuun ongelmaan on jo puututtu tai ongelmat johtuvat markkinoiden murrostilanteesta, eikä asiaa ole sen vuoksi syytä selvittää.

Lisäksi perusteluissa todetaan lain 1 §:stä muun muassa, että "lain tarkoitus ei sen sijaan ole tarjota oikeussuojakeinoja yksittäisten sopimusriitojen ratkaisuun tai suojata elinkeinonharjoittajaa kilpailijan tai kauppakumppanin kohtuuttomilta tai mielivaltaisilta menettelytavoilta, ellei kysymys samalla ole menettelystä, jonka tutkiminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla. Elinkeinonharjoittamisen vapauden suojaaminen kuuluu ensisijaisesti muun lainsäädännön kautta toteutettavaksi, ja vain välillisesti kilpailunrajoituslain alaan, jos menettelyllä on suora kytkentä kilpailun toimivuuteen yleensä."

Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajotuksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana. Säännöksen perusteluissa todetaan, että asia voidaan jättää tutkimatta 2 momentin 2 kohdan nojalla esimerkiksi silloin, jos virasto on jo aiemmin selvittänyt kilpailuolosuhteita kyseisillä markkinoilla.

Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan asia voidaan jättää tutkimatta, jos asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton. Säännöstä koskevien perustelujen mukaan toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton esimerkiksi silloin, jos toimenpidepyyntö ei kuulu Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivaltaan tai jos toimenpidepyynnössä esitetyt seikat eivät selvästi liity kilpailun turvaamiseen.

26.2.2015

Virasto on tehnyt asiassa tutkimatta jättämistä koskevan päätöksensä seuraavin perustein:

Viraston tulee lain mukaan käyttää toimivaltaansa kilpailulain tavoitteiden mukaisesti ja asettaa niiden perusteella tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Kilpailulain tavoitteiden mukaisesti viraston tulee keskittyä erityisesti kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittävien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Koska toimenpidepyyntö näyttäisi koskevan yksittäistä tapausta rajatulla alueella, asiassa ei ilmeisemmin ole kyse kansantaloudellisesti merkittävästä asiasta. Siltä osin kun toimenpidepyynnössä on mahdollisesti kyse taksiliikennelain (217/2007) soveltamisesta, rikoslaissa (39/1889) nimetyn rikoksen tunnusmerkistön täyttävän teon arvioinnista tai muusta lähtökohtaisesti sopimusoikeudellisesta riidasta, KKV ei ole toimivaltainen tutkimaan asiaa. Toimenpidepyynnön tekijällä on käytössään muita oikeussuojakeinoja siltä osin kuin kyse ei ole viraston toimivaltaan kuuluvasta asiasta, esimerkiksi mahdollisen rikoksen tutkimisen tai sopimuskiistan ratkaisemisen osalta.

Toimenpidepyynnössä esitetyt ongelmat ovat osittain seurausta taksialan erityislainsäädännöstä. Virasto kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että taksialaa sääntelee Suomessa oma erityislainsäädäntönsä, jonka perusteella muun muassa taksipalvelujen tarjontaa ja palveluista perittyä hintaa säännellään. Tarjonnan määrä ja hinnoittelu määräytyvät siten käytännössä suoraan sääntelyn kautta, minkä vuoksi normaalit markkinamekanismit eivät toimi alalla. Virasto on jo aiemmin tutkinut useita taksialaa koskevia asioita, joiden yhteydessä on arvioitu sääntelyn vaikutusta markkinoiden toimintaan.<sup>1</sup>

Taksialan kilpailun edistämiseksi virasto on 14.4.2014 tehnyt liikenne- ja viestintäministeriölle aloitteen taksiliikennelain muuttamiseksi ja kilpailun toimivuuden parantamiseksi.<sup>2</sup> Aloitteessaan virasto kiinnittää huomiota muun muassa tilausvälityskeskusten menettelytapoihin ja lukuisiin näitä koskeviin toimenpidepyyntöihin, joita virastossa on tullut vireille. Tässä yhteydessä virasto toteaa, että koska alan keskeiset kilpailukeinot on säännelty, ei viraston asiassa suorittamalla tutkinnalla ja siitä saatavalla tuloksella todennäköisesti olisi olennaista merkitystä kilpailulain perustavoitteen eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamisen kannalta. Vaikka taksialan kilpailua ei voidakaan lain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan sanamuodon mukaisesti pitää kokonaisuudessaan toimivana, näyttäisi kuitenkin siltä, ettei toimenpidepyynnössä esitetyn kilpailunrajoituksen tarkempi tutki-

<sup>1</sup> Esimerkiksi Kilpailuviraston päätös asiassa dnro 630/61/2007, annettu 22.6.2010, kappaleet 85 ja 86. Päätös saatavilla <http://www.kkv.fi/ratkaisut-ja-julkaisut/ratkaisut/arkisto/2010/muut-ratkaisut/630612007/>. Taksialan sääntelyä koskeva kirjoitus Kilpailuviraston julkaisussa Kilpailukatsaus 2: Viisas sääntely – toimivat markkinat (2011), s. 174–185. Julkaisu saatavilla <http://www.kkv.fi/globalassets/kkv-suomi/julkaisut/selvitykset/2011/kivi-selvityksia-1-2011.pdf>.

<sup>2</sup> Aloite saatavilla <http://www.kkv.fi/KKVn-toiminta-ja-ratkaisut/aloitteet-lausunnot-ja-kannanotot/2014/14.4.2014-kkvn-aloite-aloite-taksiliikennelain-muuttamiseksi/>.

26.2.2015

minen todennäköisesti johtaisi siihen, että terve ja taloudellinen kilpailu taksimarkkinoilla toteutuisi.<sup>3</sup> Virasto pyrkii edellä mainitulla aloitteellaan korjaamaan taksialalla esiintyviä kilpailuongelmia.

Edellä esitetyn perusteella virasto jättää asian tutkimatta.

Viraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että asiassa käsitellyllä toiminnalla on merkitystä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

### Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 1 § ja 32 §.

### Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

### Lisätiedot

Lisätietoja antaa tutkimuspäällikkö Henrikki Oravainen, puh. 029 505 3366, etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Apulaisjohtaja

Valtteri Virtanen

Tutkimuspäällikkö

Henrikki Oravainen

<sup>3</sup> Markkinaoikeus on viimeaikaisessa päätöksessään katsonut, että KKV:n on nyt käsillä olevaa asiaa vastaavassa tapauksessa ollut perusteltua jättää asia tutkimatta kilpailulain 32 §:n nojalla sen vuoksi, että kyseessä on ollut yksittäinen tapaus, ja ettei asian tarkempi tutkiminen olisi todennäköisesti johtanut terveen ja taloudellisen kilpailun toteutumiseen taksialalla. MAO nro 937/14, dnro 2014/231, 22.12.2014. Huom. päätöksen lainvoimaisuustiedot tulee tarkistaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Päätös saatavilla [www-osoitteesta http://www.markkinaoikeus.fi/fi/index/paatokset/kilpailuasiat/kilpailuasiat/1421054344013.html](http://www.markkinaoikeus.fi/fi/index/paatokset/kilpailuasiat/kilpailuasiat/1421054344013.html)